

20103 - DRET PRIVAT DE CATALUNYA
Curs 2005-2006

INTRODUCCIÓ I PART GENERAL

TEMA 1. L'ORDENAMENT CIVIL CATALÀ

1. El dret privat català abans de la Constitució.
2. Competències del Parlament de Catalunya en matèria de dret civil.
3. Conservació, modificació i desenvolupament del Dret civil català.
4. Les Fonts del dret català. La jurisprudència i la doctrina.

TEMA 2. APLICACIÓ I EFICÀCIA DE LA NORMA CIVIL

1. Interpretació del dret civil català.
2. Cànon hermenèutics. La tradició jurídica catalana.
3. La integració del dret civil català: autointegració i heterointegració. Els principis del dret civil català.

DRET DE SUCCESSIONS

TEMA 3. LA SUCCESSIÓ PER CAUSA DE MORT

1. L'organització de la successió per causa de mort en el dret civil de Catalunya. Necessitat de la institució de l'hereu. El principi *semel heres, semper heres*. Successió voluntària i successió legal.
2. El causant de la successió.
3. El successor: hereu i legatari. Capacitat. El dret hereditari *in abstracto*.
4. Objecte de la successió: l'herència i la composició del cabal hereditari.

TEMA 4. FASES EN L'ADQUISICIÓ DE L'HERÈNCIA

1. Obertura de la successió. La vocació hereditària: sistema de vocacions simultànies i títols de la vocació.
2. La delació: concepte i classes de delació. Indignitat i prohibicions de succeir. Causes d'exclusió del cònjuge.
3. El dret d'acréixer: concepte i règim jurídic.
4. Efectes de la delació: règim jurídic del *ius transmissionis*.
5. L'adquisició de la possessió.
6. L'herència jacent: concepte i règim jurídic.

TEMA 5. EL TESTAMENT. CODICIL I MEMÒRIES TESTAMENTÀRIES

1. El testament: concepte, estructura i contingut. Identificació del testador i intervenció de testimonis en determinats casos.
2. La capacitat per a testar. Expedients per a suplir la manca de capacitat. La substitució pupilar: concepte i règim jurídic. La substitució exemplar: concepte i règim jurídic.
3. Les formes testamentàries particulars. Testament notarial obert. Testament davant del rector. El testament tancat. El testament hològraf.
4. El codicil: concepte i formalitats.
5. Les memòries testamentàries: requisits.

TEMA 6. INEFICÀCIA, INTERPRETACIÓ I EXECUCIÓ DEL TESTAMENT

1. Ineficàcia de les disposicions testamentàries per defectes estructurals. Nul·litat de la institució d'hereu.

2. La conversió del testament nul: la clàusula codicil·lar.
3. La revocació de les disposicions testamentàries: noció, classes i efectes. Presumpcions de revocació.
4. La caducitat de les disposicions testamentàries.
5. La interpretació dels testaments: principis i tipus d'interpretació.
6. El marmessor: concepte, classes, contingut i extinció del càrrec.

TEMA 7. LA INSTITUCIÓ D'HEREU

1. Concepte i funcions de la institució de l'hereu. Requisits de la institució de l'hereu.
2. Modalitats en la institució de l'hereu: règim jurídic de la institució condicional, a termini i de l'hereu vitalici.
3. Increment successori.
4. Disposicions modals: concepte i règim jurídic del mode testamentari
5. Disposicions fiduciàries:
 - 5.1. Hereus distributaris: règim jurídic.
 - 5.2. L'herència de confiança: règim jurídic.

TEMA 8. INSTITUCIÓ PREVENTIVA D'HEREU

1. La substitució vulgar: concepte i naturalesa jurídica. Supòsits
2. Estructura de la substitució vulgar: subjectes i forma.
3. Modalitats de la substitució vulgar.
4. Efectes de la substitució vulgar.

TEMA 9. INSTITUCIÓ SUCCESSIVA D'HEREU

1. La substitució fideïcomissària: concepte i modalitats. Estructura i requisits.
2. Hereu fiduciari i hereu fideïcomissari abans de la delació fideïcomissària. Disposició de béns fideïcomesos. Responsabilitat per deutes hereditaris.
3. Determinació del gravamen fideïcomissari.
4. La quarta trebel·liànica.
5. La delació fideïcomissària condicional o a termini. Extinció.
6. El fideïcomís de residu i la substitució preventiva de residu: concepte, modalitats i règim jurídic.

TEMA 10. ELS LLEGATS

1. Concepte. Subjecte i objecte. Garanties
2. Adquisició del llegat: acceptació i repudiació, el compliment i la responsabilitat del gravat. Sanejament
3. Ineficàcia. Reducció dels llegats: règim jurídic de la quarta falcídia
3. Modalitats del llegat: el llegat sotmès a condició i a termini.
4. El llegat de cosa pròpia del testador: concepte i classes.
5. El llegat de cosa aliena: concepte i règim jurídic.
6. Règim jurídic dels llegats de cosa genèrica, dels llegats de crèdit i alliberament de deute, dels llegats de deute i a favor del creditor, de prestacions periòdiques i del llegat de part alíquota.

TEMA 11. ALTRES DISPOSICIONS PER CAUSA DE MORT

1. Les donacions per causa de mort: concepte i règim jurídic.
2. Les prohibicions de disposar: concepte i requisits.
3. Disposicions sobre l'usdefruit. Usdefruit sense assignació de la nua propietat. Usdefruit amb facultat de disposició.

TEMA 12. ELS HERETAMENTS

1. Doctrina general sobre els heretaments: concepte, classes i requisits.
2. Heretaments a favor dels contraents: noció i règim jurídic de l'heretament simple, de l'heretament cumulatiu i de l'heretament mixt.

3. Heretaments a favor dels fills dels contraents: noció i règim jurídic dels heretaments pur, preventiu i prelatiu.
4. L'heretament mutual: noció i règim jurídic.

TEMA 13. LA SUCCESSION INTESADA

1. La successió intestada regular: noció i supòsits d'obertura de la successió intestada. El sistema de la successió intestada.
2. Ordre de successió *ab intestato*. Règim jurídic de la successió intestada regular.
3. El dret de representació
4. L'usdefruit intestat a favor del cònjuge supervivent: concepte i règim jurídic.
5. La successió intestada del convivent homosexual i de l'acollidor en cas d'acolliment de persones grans.
5. La successió intestada del causant impúber: règim jurídic.

TEMA 14. LA LLEGÍTIMA

1. La naturalesa jurídica de la llegítima catalana.
2. La categoria dels legitimaris. La capacitat del legitimari: el desheretament i la indignitat successòria.
3. Formes d'atribució de la llegítima.
4. Protecció de la llegítima: règim jurídic de la preterició i dels gravàmens sobre la llegítima. La protecció del contingut econòmic: l'acció de suplement de llegítima i la inoficiositat legitimària.
5. Determinació de la llegítima: la computació i la imputació legitimàries.
6. El pagament de llegítima. Les accions per a la reclamació de la llegítima.
7. Extinció de la llegítima.
8. La reserva binupcial.
9. La quarta vidual.

TEMA 15. ALTRES DRETS SUCCESSORIS

1. La reserva binupcial. Règim jurídic
2. La quarta vidual: concepte, règim jurídic i extinció
3. La quarta del convivent homosexual: concepte, règim jurídic i extinció
4. La quarta de l'acollidor: concepte, règim jurídic i extinció

TEMA 16. ADQUISICIÓ DE L'HERÈNCIA. LA PROTECCIÓ DEL DRET D'HERETAR

1. Acceptació de l'herència: concepte, classes i requisits. La *interrogatio in iure*
2. Efectes de l'acceptació de l'herència en forma pura i simple.
3. L'acceptació a benefici d'inventari: règim jurídic. La separació de patrimonis i liquidació de l'herència beneficiària.
4. La protecció dels creditors i el benefici de la separació de patrimonis.
5. La repudiació de l'herència: concepte, règim jurídic. La repudiació en perjudici dels creditors.
6. Alienació de l'herència. Prova i constància registral del dret de l'hereu i del cohereu.
7. L'acció de petició d'herència: règim.

TEMA 17. INSTITUCIÓ SIMULTÀNIA D'UNA PLURALITAT D'HEREUS

1. La comunitat hereditària: configuració jurídica, estructura i règim jurídic. Responsabilitat.
2. La partició hereditària: concepte, naturalesa jurídica i tipus de partició.
3. La col·lació: concepte i règim jurídic. Atribucions col·lacionables.
4. Les operacions de partició.
5. Efectes de la partició: sanejament.
6. Ineficàcia de les particions. La rescissió per lesió.

BIBLIOGRAFIA BÀSICA

1. "*Institucions del dret civil de Catalunya*". Vols. 1, 2 y 3.

Dret de successions.

Puig Ferriol, Ll. – Roca Trias, E.

Ed. Tirant lo Blanch, 2004-2005, 5ª ed-6ª ed.

2. "*Dret Civil Català*"

Maluquer de Motes i Bernet.

Ed. Ariel, 1993.

3. "*Manual de Dret Civil Català*".

Badosa, Coll i altres.

Ed. Marcial Pons, Madrid, 2003.

BIBLIOGRAFIA COMPLEMENTARIA

1. AAVV : "Comentaris a les reformes del Dret Civil de Catalunya". Vol. 1.

Badosa, Coll i altres.

Barcelona 1987.

2. "Comentarios al Código de Sucesiones de Catalunya". 2 vols.

Coord. Jou i Mirabent, J.

Ed. Bosch. Barcelona, 1994.

Sobre jurisprudència es pot consultar:

AAVV: El derecho civil catalán en la jurisprudencia. Vol. I-1, II-1, III, IV, V, VI, VII, VIII, IX, X i XI; els volums VI a X comentaris de diferents autors.

Les sentències del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya es poden consultar a La llei de Catalunya i Balears (Barcelona, 1993), amb comentaris de diferents autors, a Jurisprudència del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya, 1989-1992 (Barcelona, 1994) i a la Revista Tribunal de l'Editorial Aranzadi.

És imprescindible la legislació vigent referent a la matèria d'aquest programa.

A l'inici del curs el professor responsable del mateix indicarà les formes d'avaluació.

EXÀMENS FINALS

1r. Semestre

1a. Convocatòria: 30 de gener de 2006

2a. Convocatòria: 13 de juliol de 2006